

Інформаційна картка *
учасника / учасниці всеукраїнського конкурсу «Учитель року – 2024»
в номінації «Географія»

Прізвище, ім'я, по батькові	Пеньковий Андрій Миколайович	
Посада (відповідно до запису в трудовій книжці)	Вчитель географії і біології	
Місце роботи (повне найменування закладу освіти відповідно до статуту)	Комунальний заклад «Вінницький ліцей № 33»	
Освіта (найменування закладу вищої освіти, рік закінчення навчання)	Вінницький державний педагогічний університет ім. М.М. Коцюбинського	
Самоосвіта (інформація зазначається за останні 3 роки у зворотній хронології)	курси	КЗВО ВАБО Підвищення кваліфікації вчителів географії 2022 – 2023 роки. ТОВ “Академія цифрового розвитку” Цифрові інструменти Google для освіти. Базовий, середній, поглиблений рівень. Дія. Освіта Основи кібербезпеки. Центр професійного розвитку педагогічних працівників Вінницької міської ради Vin BOOT EduCAMP 2023 модуль інтегрованих курсів природничої освітньої галузі. Комунальний заклад вищої освіти “Вінницька академія безперервної освіти” Природнича освітня галузь. «Нова українська школа: перехід на наступний рівень».
	конференції	Всеукраїнська інтернет-конференція «на урок» 1. Формувальне оцінювання: практичні прийоми та поради. 2. Безпечне освітнє середовище.
	семінари / вебінари	Ефективна підготовка до уроків «освітній проєкт – на урок»
	конкурси	1. Всеукраїнський Інтернет-турнір із природничих дисциплін

		"Відкрита природнича демонстрація". 2. STEM spring 2023
	інше	Участь у розробці державних стандартів навчальних програм. Розробка навчальних посібників. (один посібник має гриф МОНу України)
Педагогічний стаж	23,5 роки	
Кваліфікаційна категорія	Вища	
Педагогічне звання (за наявності)	-	
Науковий ступінь (за наявності)	-	
Посилання на відеореєструє		

Педагогічна ідея

Які очікувані результати мають бути в сучасного здобувача освіти (учня)? Невже достатньо мати певний багаж знань, умінь, навиків? Бути компетентним у багатьох питаннях географічної тематики, - це вимога часу. Проте, не достатньо мати знання, необхідно їх використовувати. Вдале використання інформації однозначно веде до успіху. А тому в організації освітнього процесу я велику увагу приділяю вирішенню **проблемних завдань**. Для цього необхідна пошукова діяльність. Аналіз явищ, фактів, подій. Учням пропоную використовувати свої знання, вміння. **Створення конкретних ситуацій** спонукає учнів уявити наближені до реалій умови. Наприклад, при розгляді теми про атмосферу Землі учні можуть отримати завдання ситуаційно-проблемного напрямку. Зокрема такі: Вас запросили взяти участь в науковій експедиції в гори значної висоти. Необхідно скласти план підготовки до походу. Визначитись з необхідними речами, приладдям для експедиції. Наступне, пропонується учням проаналізувати умови маршруту та самих гір. Звичайно, необхідні знання висотної поясності, проаналізувати висоту снігової лінії. Щоб вирішити завдання ситуації необхідні знання з інших предметів. Скажімо питання взаємодії з природою гір, забезпечення продуктами харчування відносяться до біології. Для розрахунку зміни тиску з висотою, температури – знадобиться математична компетентність. Також знання про фізичні властивості головної рідини на планеті води допоможе розкрити фізика. Саме міжпредметні знання допоможуть втілити певну ідею, мету, поставлені завдання. Учні краще розуміють взаємодію людини з природою та генерують багато ідей для вирішення поставленого завдання. Адже їм пропонується уявити себе в ролі вченого, дослідника, мандрівника, інженера, геолога тощо. Створюється ситуація переживання певного явища у власній ролі.

Проблемно-пошукові та ситуаційні завдання пропоную учням на кожному уроці. Вважаю, що вирішення певного завдання є умовою мотивації учнів на уроці. Учні завжди знають як вони можуть використати отриману інформацію. Адже урок однозначно буде приречений на змарнований час якщо учні будуть запитувати: «А навіщо нам ця тема? Як

ми можемо застосувати отримані знання?» Тому я вважаю, що покликання вчителя навчити не тільки вчитись, а ще використовувати знання, вміння, **розвивати критичне мислення**, аналізувати та застосовувати різні підходи до вирішення завдань.

Найбільше творчих завдань учні отримують на узагальнюючих уроках. На інших заняттях між окремими етапами уроки або в закріпленні теми.

Що використовуємо на уроці для вирішення конкретних завдань? Географія не може вивчатись без **знання карти**. Будь-які об'єкти учням легше розглядати, запам'ятовувати в певній послідовності з прив'язкою до карти. Важливо, щоб географічні об'єкти розпізнавати опираючись на зорову пам'ять контурів тому на контурній карті вчать швидко знаходити потрібне для позначення.

Для ідеального запам'ятовування на карті певного об'єкта я створюю учням ряд підказок про **об'єкти по «сусідству»**. Таким чином відкарбовується в пам'яті інформація вже не про один об'єкт, а кілька додаткових. Але підказки мають містити цікаві факти, явища, інакше не будуть спонукати до пошукової роботи.

Для мандрівок по карті учням пропоную друковані варіанти: навчальні широкоформатні карти для шкіл та настільні атласи, інколи глобуси. А також електронні атласи та всім відомі **гугл-карти**. В останніх реальний пошук будь-яких об'єктів та прокладання маршрутів. Визначення координат.

Приклад завдання – необхідно прокласти шлях на круїзному лайнері з Індії до України. Для дослідження такого шляху учні можуть використовувати друковані карти або віртуальні (**гугл-мап**). Інколи про такі мандри пропоную учням дослідницький міні-проект з виконання презентації. В ній вони розміщують короткий опис об'єктів, які зустрічають на **маршруті-подорожі**. Таким чином учні краще запам'ятовують географічні назви, їх розташування.

При вивченні клімату учні **малими групами** стають метеорологами та вивчають причини погодних умов певної території. Аналізують кліматограми, графіки температури, опадів, тощо. Якщо достеменно відомі чинники, що сформували певні кліматичні умови тоді пропоную учням змінити характер підстилаючої поверхні, розташування відносно великих водойм, наявність певних течій. Потрібно продумати як зміняться погодні умови та клімат в цілому при таких умовних змінах.

Наступні **проблемно-ситуаційні завдання** стосуються особистого пристосування до умов середовища. Наприклад, вказую на карті ділянку певної території, скажімо при вивченні кліматичних зон материка. Учням потрібно пригадати природні умови вказаної ділянки та скласти план дій, як вижити. Проте, попередньо дати характеристику можливих позитивних та негативних факторів, які чекають на людину. Скажімо надходить пропозиція від вчителя уявити власне поселення в лісі на березі Амазонки. Проаналізувати фактори впливу клімату, тваринного та рослинного світу. Вплив погодних умов. Запропонувати план дій спрямованих на

забезпечення себе їжею, захист від хижаків, паразитів, подбати про сон, прихисток від погодних умов і так далі.

Обов'язково з учнями досліджуємо **екологічні питання** різних регіонів, куточків планети. Аналізуємо ідеї з питань захисту рослинного і тваринного світу. Питань раціонального використання ресурсів. Переробки відходів, очищення різноманітних забруднень. Щоб був результат по ідеям із глобальних екологічних питань для розвитку **критичного мислення** виділяю конкретну ситуацію. Наприклад, як вирішити проблему чистої питної води в конкретному населеному пункті. Ідеї можуть подаватись у вигляді мозкового штурму, рольових ігор, де головний умовний інженер з безпеки природокористування збирає групу вчених (учнів) та вирішує проблему питної води для населення.

Важливо вчителю знаходити загадкові явища, події різної географічної тематики, щоб учні прагнули розгадати, включаючи мислення та генерування різних ідей.

Щоб вирішити згадані **проблемні ситуації** учні використовують різні джерела інформації та виконують власні дослідження, спостереження. Встановлюють **причинно-наслідкові зв'язки**. Подають свої ідеї, роботи у вигляді презентацій, проєктів, доповідей, авторських відеороликів, опорних конспектів, брошур, плакатів, колажів та ін.

В підсумку творчого розвитку компетентностей учні завжди розуміють причини та наслідки різних встановлених явищ, подій географічних об'єктів. Знають як використати набуті знання та вміння для себе чи людства в цілому. Знають варіанти розвитку географічних явищ, а тому здатні моделювати події. Це суттєво підвищило інтерес до предмета та високі очікувані результати більшості учнів.